

PORADNIK

dla Podmiotów ubiegających się o przyznanie pomocy
w ramach poddziałania 4.2

„WSPARCIE INWESTYCJI W PRZETWARZANIE PRODUKTÓW ROLNYCH, OBRÓT NIMI LUB ICH ROZWÓJ”

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2014-2020

Nabór zwykły kierowany do:

- przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie wytwarzania pasz na bazie surowców niemodyfikowanych genetycznie (bez GMO)
- oraz
- przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie przetwarzania i sprzedaży hurtowej ziół

Program współfinansowany ze środków Unii Europejskiej

PORADNIK DLA WNIOSKODAWCÓW

**PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH
NA LATA 2014–2020**

(PROW 2014–2020)

**PODDZIAŁANIE 4.2
„WSPARCIE INWESTYCJI W PRZETWARZANIE PRODUKTÓW ROLNYCH,
OBRÓT NIMI LUB ICH ROZWÓJ”**

Warszawa, wrzesień 2021 r.

Poddziałanie 4.2 „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” PROW 2014–2020

Słowniczek:

Beneficjent – podmiot lub osoba, z którym ARiMR zawarła umowę o przyznaniu pomocy.

Koszty kwalifikowalne – koszty związane z realizacją przedsięwzięcia, którego dotyczy wniosek o przyznanie pomocy, które mogą zostać częściowo zrefundowane.

Operacja – przedsięwzięcie, projekt lub inwestycja realizowane przez Beneficjenta.

Pomoc – pomoc finansowa przyznana na realizację operacji z publicznych środków krajowych i unijnych, polegająca na refundacji części kosztów kwalifikowalnych operacji, poniesionych przez Beneficjenta.

Zadanie – pozycja w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji obejmująca dostawy, usługi lub roboty budowlane od jednego dostawcy/wykonawcy.

Pomoc może zostać przyznana:

- osobie fizycznej, osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, jeżeli:
  - ✓ działa jako przedsiębiorca prowadzący mikro, małe lub średnie przedsiębiorstwo; albo jako przedsiębiorca prowadzący duże przedsiębiorstwo (dotyczy producentów pasz oznakowanych jako wolne od organizmów genetycznie zmodyfikowanych - GMO);
  - ✓ wykonuje działalność gospodarczą w zakresie przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych (sektory produkcji objęte pomocą zawarte są w tabeli na końcu poradnika);

pod warunkiem, że Wnioskodawca:

- jest zdolny do zrealizowania operacji oraz osiągnięcia i zachowania celu;
- ma numer identyfikacyjny (tzw. nr EP), który nadaje Biuro Powiatowe ARiMR;
- zobowiąże się, że w okresie od złożenia ostatniego wniosku o płatność do dnia, w którym upływie 5 lat dokonania przez ARiMR płatności końcowej, **będzie**:
  - ✓ nabywał co najmniej 50 proc. całkowitej ilości produktów rolnych przeznaczonych do produkcji lub sprzedaży hurtowej na podstawie co najmniej jednorocznych umów zawieranych bezpośrednio z:
    - * producentami rolnymi;
    - * grupami, organizacjami producentów lub wstępnie uznanymi grupami producentów owoców i warzyw;

- * związkami grup lub zrzeszeniami organizacji producentów;
- * podmiotami wstępnie przetwarzającymi produkty rolne, a umowy te, będą obejmować mechanizm ustalania cen nabycia produktów rolnych;
- ✓ wykorzystywał do zamrażania i przechowywania co najmniej 50 proc. ilości produktów rolnych w ramach świadczenia usług w tym zakresie na podstawie co najmniej jednorocznych umów, zawieranych z producentami rolnymi lub podmiotami, które nabywają te produkty na podstawie umów zawartych z producentami rolnymi;
- ✓ przetwarzał co najmniej 50 proc. ilości produktów rolnych na podstawie co najmniej jednorocznych umów o świadczenie usług innych niż wymienione powyżej, zawieranych z producentami rolnymi lub podmiotami, które nabywają te produkty na podstawie umów zawartych z producentami rolnymi.

Zobowiązanie w zakresie pozyskiwania produktów rolnych nie dotyczy podmiotów przetwarzających:

- wyłącznie produkty rolne wytworzone w ramach prowadzonej przez nie działalności rolniczej,
- miód, produkty runa leśnego lub dziczyznę,
- produkty uboczne pochodzenia zwierzęcego,
- produkty rolne wytworzone przez ich członków.

Na jakie inwestycje może być przyznana pomoc?

Pomoc może być przyznana, jeżeli projekt objęty wnioskiem:

- dotyczy przetwórstwa i wprowadzenia do obrotu produktów rolnych;
- polega na modernizacji lub budowie zakładu przetwórstwa produktów rolnych lub infrastruktury handlu hurtowego produktami rolnymi;
- spełnia wymagania określone przepisami prawa, mające do niego zastosowanie;
- nie dotyczy sprzedaży detalicznej;
- nie jest finansowany z udziałem innych środków publicznych.

Na jakie wsparcie można liczyć?

Pomoc jest udzielana w formie zwrotu części poniesionych kosztów. Refundacji podlegają koszty inwestycji poniesione przez Beneficjenta, w wysokości do 50 proc. kosztów kwalifikowanych.

Pomoc przyznaje się i wypłaca do wysokości:

- 10 mln zł, w przypadku podmiotu zajmującego się przetwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu produktów rolnych, w tym podmiotu prowadzącego duże przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 2 pkt 24 rozporządzenia nr 651/2014 oraz podmiotów z nim powiązanych;
- 15 mln zł, w przypadku podmiotu będącego związkiem grup producentów rolnych lub zrzeszeniem organizacji producentów w rozumieniu przepisów ustawy o grupach producentów rolnych i ich związkach.

Minimalna wysokość pomocy, którą można przyznać na realizację jednej operacji wynosi 100 tys. zł.

Jakie koszty finansujemy (które koszty są kwalifikowalne)?

- 1) Koszty zakupu wraz z instalacją lub leasingu zakończonego przeniesieniem prawa własności:
  - a) maszyn lub urządzeń do:
    - przetwarzania produktów rolnych;
    - magazynowania lub przygotowania produktów rolnych do przetwarzania;
    - magazynowania produktów rolnych lub półproduktów oraz przygotowania ich do sprzedaży;
    - przetwarzania lub magazynowania produktów rolnych wyposażonych w instalacje związane z ochroną środowiska i przeciwdziałaniem zmianom klimatu, wymienionych w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
  - b) aparatury pomiarowej, kontrolnej oraz sprzętu do sterowania procesem produkcji lub magazynowania;
  - c) oprogramowania służącego do zarządzania przedsiębiorstwem lub sterowania procesem produkcji, lub magazynowania;
  - d) wdrożenia systemów zarządzania jakością;
  - e) rat zapłaconych z tytułu wykonania umowy leasingu, nieprzekraczających ceny netto nabycia rzeczy wymienionych w pkt. 1 lit a i b, jeżeli przeniesienie własności rzeczy na Beneficjenta nastąpi w okresie realizacji operacji, lecz nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność ostateczną;
  - f) opłat za patenty i licencje.
- 2) Koszty budowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy lub remontu połączonego z modernizacją, niezbędnych do wdrożenia inwestycji w zakresie zakupu maszyn i urządzeń:
  - a) budynków i budowli wykorzystywanych do produkcji, magazynowania, handlu hurtowego lub kontroli laboratoryjnej produktów rolnych (obiektów podstawowych);
  - b) budynków i budowli infrastruktury technicznej związanej z użytkowaniem obiektów podstawowych;
  - c) pomieszczeń higieniczno-sanitarnych;
  - d) pomieszczeń administracyjnych stanowiących integralną część obiektów podstawowych w części nieprzekraczającej 10 proc. całkowitej powierzchni tych obiektów;
  - e) dotyczące inwestycji związanych z ochroną środowiska i przeciwdziałaniem zmianom klimatu, wymienionych w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

Koszty budowlane są kwalifikowalne wyłącznie w zakresie niezbędnym do wdrożenia inwestycji polegającej na zakupie maszyn i urządzeń, natomiast zakup środków transportu i używanych maszyn, urządzeń lub sprzętu jest całkowicie wykluczony z finansowania.

3) Koszty ogólne obejmujące m.in.:

- a) przygotowanie dokumentacji technicznej operacji, w szczególności:
  - kosztorysów;
  - projektów technologicznych, architektonicznych lub budowlanych;
  - operatów wodnoprawnych;
  - ocen lub raportów oddziaływania na środowisko;
  - dokumentacji geologicznej lub hydrologicznej;
  - wypisów i wyrysów z katastru nieruchomości.
- b) przygotowanie biznesplanu;
- c) kierowanie robotami budowlanymi;
- d) sprawowanie nadzoru inwestorskiego, autorskiego, urbanistycznego, architektonicznego, budowlanego lub konserwatorskiego.

Koszty ogólne refinansowane są do wysokości nieprzekraczającej 10 proc. kosztów kwalifikowalnych operacji;

Do kosztów zakupu maszyn, narzędzi lub urządzeń lub aparatury pomiarowej i kontrolnej, zalicza się koszty transportu do miejsca realizacji operacji: materiałów służących realizacji operacji, maszyn i urządzeń objętych operacją.

Od kiedy można składać Wniosek o przyznanie pomocy?

Informacja o możliwości składania wniosków o przyznanie pomocy przekazywana jest w ogłoszeniu o naborze wniosków.

Ogłoszenie zamieszczane jest:

- na stronie internetowej administrowanej przez Agencję – www.gov.pl/arimr,
- w co najmniej jednym dzienniku o zasięgu krajowym,
- w siedzibie Agencji, oddziałów regionalnych i biur powiatowych Agencji.

W dniu ogłoszenia, o którym mowa powyżej, Agencja udostępnia formularz wniosku o przyznanie pomocy wraz ze wzorami oświadczeń dołączanych do tego wniosku, wzór biznesplanu oraz wzór wniosku o płatność i formularz umowy o przyznaniu pomocy.

O czym należy pamiętać przy wypełnianiu wniosku?

Należy w całości wypełnić wniosek o przyznanie pomocy oraz biznesplan (wszystkie pozycje w formularzach przeznaczone do wypełnienia przez danego Wnioskodawcę).

Do Wniosku powinny również zostać załączone wszystkie niezbędne dokumenty.

Wniosek o przyznanie pomocy oraz formularze udostępnione przez Agencję, powinny zostać wypełnione zgodnie z Instrukcją w czytelny sposób oraz powinny zostać podpisane przez wnioskodawcę lub ustanowionego pełnomocnika.

Dane wpisane we wniosku oraz załącznikach do niego będą podstawą do ustalenia kolejności przysługiwania pomocy. Poprawne wypełnienie wniosku o przyznanie pomocy daje gwarancję, że zostanie on szybko obsłużony przez Agencję.

Gdzie i w jakiej formie składa się wniosek?

Wniosek o przyznanie pomocy wraz z załącznikami w wersji papierowej, składa się w terminie trwania naboru:

- 1) w oddziale regionalnym Agencji, właściwym dla miejsca realizacji operacji. Można to zrobić na dwa sposoby: złożyć osobiście lub przez upoważnioną do tego osobę w biurze podawczym oddziału regionalnego ARiMR albo wysłać przesyłką rejestrowaną, nadaną w placówce operatora wyznaczonego. W przypadku złożenia wniosku o przyznanie pomocy w biurze podawczym OR ARiMR, zostanie wydane potwierdzenie jego złożenia.
- 2) w formie dokumentu elektronicznego na elektroniczną skrzynkę podawczą za pośrednictwem platformy ePUAP (Usługi ARiMR na e-PUAP).

W jednym naborze Wnioskodawca może złożyć jeden wniosek o przyznanie pomocy:

- 1) dotyczący danego przedsiębiorstwa albo jego wyodrębnionej organizacyjnie części (dotyczy naboru wniosków dla już istniejących przedsiębiorstw z sektora MŚP)
- 2) na jeden podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy (dotyczy naboru tematycznego wniosków).

Rozpatrywanie wniosku

O kolejności przysługiwania pomocy decyduje suma uzyskanych punktów przyznanych na podstawie kryteriów wyboru operacji. Minimalna liczba punktów wynosi 6,5.

W przypadku uzyskania równej liczby punktów pierwszeństwo ma operacja z niższą wnioskowaną kwotą pomocy.

Punkty przyznaje się za:

- 1) posiadanie statusu grupy producentów rolnych, organizacji producentów, związku grup producentów rolnych lub zrzeszenia organizacji producentów, spółdzielni – 5 punktów,

2)

- a) nabywanie produktów do produkcji lub sprzedaży hurtowej na podstawie co najmniej 3-letnich umów, zawartych bezpośrednio z producentami rolnymi,
- b) wykorzystywanie do zamrażania i przechowywania produkty rolne w ramach świadczenia usług w tym zakresie na podstawie co najmniej 3-letnich umów zawieranych bezpośrednio z producentami rolnymi lub podmiotami, które nabywają te produkty na podstawie umów zawartych z producentami rolnymi,
- c) przetwarzanie produktów rolnych na podstawie co najmniej 3-letnich umów o świadczenie usług innych niż wymienione w lit. b, zawieranych bezpośrednio z producentami rolnymi lub podmiotami, które nabywają te produkty na podstawie umów zawartych z producentami rolnymi,

na poziomie przekraczającym 75 proc. całkowitej ilości nabywanych produktów rolnych – 5 punktów,

3) innowacyjność operacji – 5 punktów,

4) wpływ na ochronę środowiska lub przeciwdziałanie zmianom klimatu - 5 punktów,

5) uczestnictwo w unijnych lub krajowych systemach jakości w zakresie objętym operacją – 3 punkty,

6) przetwarzanie lub wprowadzanie do obrotu produktów rolnych pochodzących bezpośrednio od producentów ekologicznych w wysokości co najmniej 10 proc. całkowitej ilości surowców niezbędnych do produkcji (po zakończeniu realizacji operacji) – 5 punktów,

7) realizację operacji w gminach o wysokim bezrobociu (maksymalnie 4 punkty),

8) realizację operacji w wybranych sektorach – 2 punkty,

9) realizację operacji dotyczącej działalności gospodarczej sklasyfikowanej w Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) pod numerem 10.91.Z Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich - w przypadku podmiotów wykorzystujących do tej produkcji surowce niebędące genetycznie zmodyfikowanymi organizmami do użytku paszowego w rozumieniu art. 2 ust. 9 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy (Dz. Urz. UE L 268 z 18.10.2003, str. 1, z późn. zm. - Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 32, str. 432) – 20 punktów.

W ciągu 90 dni od dnia zakończenia terminu składania wniosków o przyznanie pomocy, na stronie internetowej ARiMR publikowana jest informacja o kolejności przysługiwania pomocy.

UWAGA!!!

- im lepiej przygotowany wniosek o przyznanie pomocy, tym sprawniej zostanie on oceniony przez pracownika Agencji;
- wnioskodawca będzie miał możliwość dwukrotnego uzupełnienia braków/złożenia

wyjaśnień w terminie 14 dni od dnia otrzymania każdego z wezwań.

Agencja rozpatruje wniosek w terminie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia informacji o kolejności przysługiwania pomocy.

Umowa o przyznaniu pomocy

Koszty związane z realizacją operacji można ponosić od dnia:

- złożenia wniosku o przyznanie pomocy, z wyjątkiem kosztów ogólnych, które mogły być ponoszone od 1 stycznia 2014 roku.

Przed podpisaniem umowy o przyznaniu pomocy należy zapoznać się z jej treścią, w tym szczególnie z zapisami dotyczącymi zobowiązań, jakie ciążyć będą na Beneficjencie po zakończeniu inwestycji i jej rozliczeniu. Podpisujący umowę powinien mieć pewność, iż będzie w stanie wywiązać się z tych zobowiązań, w tym dotyczących utrzymania wskaźników osiągnięcia celu operacji.

Zabezpieczeniem należytego wykonania przez Beneficjenta zobowiązań określonych w umowie jest:

- weksel niezupełny (in blanco) wraz z deklaracją wekslową sporządzoną na formularzu udostępnionym przez Agencję;
- gwarancja bankowa lub ubezpieczeniowa – w przypadku operacji realizowanej w kilku etapach.

Czy wnioskodawcy mogą ubiegać się o zaliczki?

Wnioskodawcy mają możliwość korzystania z zaliczek na realizację operacji. Warunkiem wypłaty zaliczki jest ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia w postaci gwarancji bankowej lub ubezpieczeniowej, poręczenia bankowego, weksla z poręczeniem wekslowym banku lub zastawu na papierach wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa, w wysokości odpowiadającej 100 proc. kwoty zaliczki.

Jak długo mogę realizować projekt i co, jeśli nie zdążę ze wszystkim?

Od dnia podpisania umowy Beneficjentowi zaczyna biec termin na realizację operacji, który wynosi:

- przy inwestycjach jednoetapowych 24 miesiące,
- przy inwestycjach dwu i czteroetapowych 36 miesięcy,
- przy inwestycjach polegających na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu 60 miesięcy.

W uzasadnionych przypadkach istnieje możliwość wydłużenia powyższych terminów o 12 miesięcy lecz nie później niż do 30 czerwca 2025 r.

Operacje, w których wysokość pomocy nie przekracza 3 milionów złotych można realizować w 2 etapach. Natomiast te, w których wysokość pomocy przekracza kwotę 3 milionów złotych można realizować maksymalnie w 4 etapach.

W przypadku operacji obejmujących inwestycje polegające na nabyciu rzeczy będących przedmiotem leasingu, operacja będzie realizowana w nie więcej niż 5 etapach.

Zakończenie realizacji operacji

Po zakończeniu realizacji operacji, Beneficjent składa *wniosek o płatność* wraz z załącznikami, którego formularz udostępniony jest na stronie Agencji. Wniosek o płatność można złożyć również w formie elektronicznej przy użyciu systemu eWoP dostępnego pod adresem:

<https://www.gov.pl/web/arimr/elektroniczny-wniosek-o-platnosc>

Wszystkie maszyny, urządzenia, infrastruktura zakupiona w ramach operacji powinny być zamontowane, uruchomione i sprawne, obiekty budowlane – odebrane i dopuszczone do użytkowania, jeśli wymagają tego przepisy obowiązującego prawa.

Należy pamiętać, że:

- koszty powinny być ponoszone w formie rozliczenia bezgotówkowego przeprowadzonego poleceniem przelewu (zapłaty nie można dokonywać gotówką);
- projekt nie może być finansowany innymi środkami publicznymi.

Kompletowanie Wniosku o płatność

Jeżeli *wniosek o płatność* nie został wypełniony we wszystkich wymaganych pozycjach lub nie dołączono do niego wymaganych dokumentów lub *wniosek*, lub dokumenty nie spełniają innych wymagań, Agencja może dwukrotnie wezwać Beneficjentado usunięcia braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

Agencja, na uzasadnioną prośbę Beneficjenta, może wyrazić zgodę na przedłużenie terminu złożenia uzupełnień maksymalnie o 30 dni.

Agencja rozpatruje wniosek w terminie 3 miesięcy i dokonuje wypłaty środków finansowych z tytułu pomocy niezwłocznie po pozytywnym rozpatrzeniu *wniosku o płatność*.

Kontrola poprawności realizacji operacji

W trakcie oceny Wniosku o płatność, operacja może zostać skierowana do przeprowadzenia wizyty/kontroli w miejscu jej realizacji. ARiMR informuje Beneficjenta o tym fakcie podając termin jej przeprowadzenia.

Obowiązki Beneficjenta po uzyskaniu refundacji

Beneficjent przez okres 5 lat od dnia wypłaty płatności końcowej jest zobowiązany do przestrzegania zobowiązań określonych w umowie o przyznaniu pomocy. Nieprzestrzeganie postanowień umowy skutkować może nałożeniem kar finansowych.

Gdzie można uzyskać dodatkowe informacje?

- pod bezpłatnym numerem infolinii – **0 800 38 00 84**
- na stronach internetowych: ARiMR (www.gov.pl/arimr) oraz MRiRW (www.gov.pl/rolnictwo).

Rozporządzeniem dotyczącym wdrażania pomocy w ramach poddziałania jest: Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 5 października 2015r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 651 ze zm.).

Załącznik nr 1

Wykaz rodzajów działalności gospodarczej, w których zakresie może zostać przyznana pomoc dla przedsiębiorców. **Pogrubioną czcionką wskazano sektory podlegające wsparciu w ramach naboru zwykłego w 2021 r.**

Numer Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)	Sektory objęte wsparciem
10.11.Z	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu – w zakresie uboju dotyczy działalności objętej rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1287) i rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw (Dz. U. z 2020 r. poz. 56) lub dotyczy realizacji inwestycji nieprzyczyniającej się do wzrostu mocy produkcyjnych zakładu przetwórczego do poziomu wykraczającego poza maksymalne limity wskazane w tych rozporządzeniach
10.12.Z	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa z drobiu – w zakresie uboju nie dotyczy działalności w zakresie nieobjętym rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej i rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2019 r. w sprawie niektórych wymagań weterynaryjnych, jakie powinny być spełnione przy produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego w rzeźniach o małej zdolności produkcyjnej, położonych na terenie gospodarstw lub dotyczy realizacji inwestycji nieprzyczyniającej się do wzrostu mocy produkcyjnych zakładu przetwórczego do poziomu wykraczającego poza maksymalne limity wskazane w tych rozporządzeniach
10.13.Z	Produkcja wyrobów z mięsa, włączając wyroby z mięsa drobiowego
10.31.Z	Przetwórstwo i konserwowanie ziemniaków
10.32.Z	Produkcja soków z owoców i warzyw
10.39.Z	Pozostałe przetwarzanie i konserwowanie owoców i warzyw – w zakresie przetwarzania ziół
10.41.Z	Produkcja olejów i pozostałych tłuszczów płynnych – w zakresie przetwarzania ziół
10.51.Z	Przetwórstwo mleka i wyrób serów

10.61.Z	Wytwarzanie produktów przemiału zbóż
10.62.Z	Wytwarzanie skrobi i produktów skrobiowych – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie przetwarzania ziemniaków lub zboża na skrobię
10.83.Z	Przetwórstwo herbaty i kawy – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie produkcji herbat zielonych lub herbat zielonych z dodatkiem owoców i innych roślin
10.89.Z	Produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowana – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie produkcji wyrobów z jaj
10.89.Z	Produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfikowana – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie przetwórstwa miodu
10.91.Z	Produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich
10.92.Z	Produkcja gotowej karmy dla zwierząt domowych
11.01.Z	Destylowanie, rektyfikowanie i mieszanie alkoholi – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie produkcji alkoholu etylowego, po przetworzeniu przeznaczonego do spożycia
11.02.Z	Produkcja win gronowych
11.03.Z	Produkcja cydru i pozostałych win owocowych, z wyłączeniem produkcji wyrobów winopochodnych i winopodobnych
13.10.D	Produkcja przędzy z pozostałych włókien tekstylnych, włączając produkcję nici – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie wydobywania włókna ze słomy lnianej i konopnej
20.14.Z	Produkcja pozostałych podstawowych chemikaliów organicznych – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie produkcji alkoholu etylowego nieprzeznaczonego do spożycia
46.21.Z	Sprzedaż hurtowa zboża, nieprzetworzonego tytoniu, nasion i pasz dla zwierząt – zakresie sprzedaży hurtowej ziół
46.22.Z	Sprzedaż hurtowa kwiatów i roślin
46.31.Z	Sprzedaż hurtowa owoców i warzyw
46.32.Z	Sprzedaż hurtowa mięsa i wyrobów z mięsa

46.33.Z	Sprzedaż hurtowa mleka, wyrobów mleczarskich, jaj, olejów i tłuszczów jadalnych – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie sprzedaży hurtowej mleka i wyrobów mleczarskich
52.10.B	Magazynowanie i przechowywanie pozostałych towarów – dotyczy podmiotów zajmujących się działalnością w zakresie usługowego zamrażania i przechowywania produktów rolnych
	Przetwórstwo roślin na produkty, które są wykorzystywane na cele energetyczne.

